

ת"פ 26585/08/16 - רשות המסים - אגף המכס והמע"מ נגד שמואל מזרחי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 26585-08-16 מס הכנסה ירושלים נ' מזרחי

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
רשות המסים - אגף המכס והמע"מ ע"י
עו"ד אחינועם צוראל

המאשימה

נגד

שמואל מזרחי ע"י עו"ד משה חן

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של ניכוי תשומות ללא מסמך כדין ומרמה ותחבולה. ואלו עובדות האישום:

מאז שנת 1996 היה הנאשם בעליו ומנהלו של עסק לביצוע עבודות בניה ושיפוץ, אשר נרשם כעוסק מורשה.

בתקופה שבין ספטמבר 2011 ועד דצמבר 2013 ניכה הנאשם תשומות מס בסכום כולל של 766,648 ש"ח באמצעות 170 חשבוניות פיקטיביות, על שמותיהם של שמונה עוסקים שונים, עימם לא ביצע הנאשם כל עסקה.

הנאשם אף הוציא צ'קים על שמותיהם של ששה מבין אותם העוסקים, על מנת שהנהלת החשבונות של העסק תשקף מצג כוזב, כאילו שילם לאותם עוסקים כנגד החשבוניות אותן קיבל מהם. בפועל הצ'קים נפרעו על ידי הנאשם בעצמו או על ידי אחרים, אשר אינם קשורים לאותם עוסקים.

הודאת הנאשם באה במסגרתו של הסדר טיעון, לפיו תוקן כתב האישום והנאשם הודה והורשע. לענין העונש הוסכם בין הצדדים, כי ככל שיסיר הנאשם את מחדליו תעתור המאשימה לעונש של עשרה חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. עוד הוסכם, כי ככל שהנאשם לא יסיר את המחדלים תעתור המאשימה לעונש של עשרים חודשי מאסר ועונשים נלווים. על פי שתי החלופות הוסכם, כי הנאשם יטען לעונש באופן חופשי (ר' הודעה בכתב מיום 23.1.17).

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לכך שהנאשם ניכה תשומות באמצעות 170 חשבוניות פיקטיביות לאורך תקופה של כשנתיים ולסכום המס הגבוה אשר מתשלמו התחמק הנאשם. עוד הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם. לאור העובדה שהנאשם לא הסיר את המחדלים ביקשה להשית על הנאשם עשרים חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בסך 40,000 ש"ח.

ב"כ הנאשם טען, כי לא היתה לנאשם כוונה לרמות את הרשויות, אלא כי קיבל חשבוניות מבעלי עימם עבד וסמך עליהם. עם זאת, ב"כ הנאשם הבהיר כי הנאשם אינו חוזר בו מהודאתו ואינו חולק על כך שכלל בספריו חשבוניות פיקטיביות.

בהשלמת טיעון מיום 16.12.18 הוסיף ב"כ הנאשם, כי החשבוניות הפיקטיביות בהן השתמש הנאשם משקפות הוצאות אמיתיות שהוציא במסגרת עבודתו, במסגרת אתרי בניה שונים. משכך, לשיטתו הוא אינו חייב כסף למע"מ, שכן "לא ברור" אם אותם "בעלי מקצוע" שהוציאו לו את החשבוניות שילמו את המע"מ הכלול בהן אם לאו.

עוד טען, כי הרשויות תרמו רבות לקריסתו הכלכלית של הנאשם, בשל חיובו במס הכנסה בשיעור גבוה מדי, דבר העולה מערעור שהגיש על שומת מס, אשר התקבל בהסכמה והושב לו סכום של 280,000 ש"ח.

הנאשם ביקש לומר את המילה האחרונה. בדבריו לפני חזר הנאשם על טענת בא כוחו, כי לא התכוון להעלים מסים אלא קיבל את החשבוניות מבעלי מקצוע עמם עבד, ואמר כי מדובר ב"מעידה". עם זאת הבהיר, שאינו חוזר בו מהודאתו, כי השתמש בחשבוניות פיקטיביות.

מתחם העונש

הנאשם ניכה שלא כדין תשומות בסכום כולל של כ- 760,000 ש"ח. הוא פעל בצורה שיטתית ומאורגנת, תוך שימוש ב- 170 חשבוניות כוזבות של שמונה עוסקים שונים, לאורך תקופה של כשנתיים. על מנת להסוות את העובדה שמדובר בחשבוניות פיקטיביות, משך הנאשם מחשבונו צ'קים לזכות העוסקים שעל שמותיהם הוצאו החשבוניות, על מנת ליצור רושם שביצע איתם עסקאות אמיתיות.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשם, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הציבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפיתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע אחרים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריון המס ככל עבריון אחר שולח ידו ברכוש חברו -

בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריין המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עבריין רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון הערכי והמוסרי שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל ממשי בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בורסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר את מבצעייהן. הפסיקה שמה דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מעבירות אלו. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העבריין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרוור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג

2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

לא מובנת לי טענתו של ב"כ הנאשם, כי לא היתה לנאשם כוונה להעלים מסים או לרמות את הרשויות. אין כל סיבה להשתמש בחשבוניות פיקטיביות, אלא לשם ניכוי תשומות והקטנת חבות המס. גם הטענה שהנאשם אינו חייב לשלם את המע"מ הכלול בחשבוניות הפיקטיביות אינה ברורה, שהרי מדובר בחשבוניות פיקטיביות, ואין כל בסיס להניח שמי שסיפק לנאשם חשבוניות פיקטיביות, דיווח עליהן לרשויות כדין ושילם את המס הכלול בהן.

הטענה כי החשבוניות הפיקטיביות משקפות עסקאות אותן ביצע הנאשם עם בעלי מקצוע שונים, והם אלו שסיפקו לו את החשבוניות, אינה עולה מעובדות כתב האישום ולא נתמכה בכל ראיה. ומכל מקום, פסיקה עקבית קובעת כי דין חשבונית "זרה" כדין חשבונית פיקטיבית "רגילה". ר' למשל רע"פ 1866/14, אופיר זקן נ' מדינת ישראל, שם נפסק:

אין חולק כי השימוש בחשבוניות הזרות איפשר למבקש לחמוק מתשלום מס אמת במשך שנים ובהיקף ניכר, ובכך לפגוע בעקרונות הבסיסיים העומדים מאחורי חובת תשלום המס, החלה על כלל הציבור. התחמקות שיטתית זו מתשלום מס אמת, מדגישה את הפסול הטמון במעשי המבקש, ואינני סבור כי יש בסיס לטענה, לפיה ראוי להקל בעונשו אך משום שהתחמקות זו נעשתה באמצעות שימוש בחשבוניות זרות, ולא תוך שימוש בחשבוניות פיקטיביות.

בקביעת מתחם העונש אביא בחשבון את סכום המס שנכסה שלא כדין, משך התקופה בה בוצעו העבירות והתחכום שבמעשים, אשר התבטא בריבוי החשבוניות ובהוצאת צ'קים לפקודת העוסקים שכביכול הוציאו את החשבוניות, לצורך יצירת מצג חשבונאי כוזב. לאור אלה, מתחם העונש ההולם את העבירות הוא מאסר, לתקופה שבין עשרה חודשים ועד שנתיים וחצי וכן קנס כספי.

נתונים אשר אינם קשורים לעבירה

הנאשם יליד 1969. נשוי ואב לשלושה. עובד כמנהל עבודה שכיר בחברת שיפוצים.

לחובת הנאשם מספר הרשעות קודמות:

בשנת 1987 הורשע בגניבה ונדון למאסר מותנה.

בשנת 1989 הורשע בבית משפט צבאי בעבירות על פקודת המכס ונדון לחודשיים וחצי מאסר.

בשנת 2002 הורשע בעבירה של הטרדה באמצעות מתקן בזק ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2004 בעבירות אלימות במשפחה ונדון למאסר מותנה.

בשנת 2006 הורשע בהסעת שוהה בלתי חוקי ונדון לחודש מאסר שרוצה בעבודות שירות.

מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם עולה, כי הנאשם אמנם מודה בעבירות בהן הורשע, אך מבלי שהפנים את חומרן והשלכותיהן (דבר העולה גם מדברי הנאשם לפני). העבירות בוצעו בתקופה של לחץ כלכלי, בעת שהנאשם ניהל את העסק ונזקק להלוואות חוץ בנקאיות, תוך שהפעיל שיקול דעת לקוי ולא הפנים את משמעות מעשיו

והשלכותיהם. להערכת השירות, ההליך הפלילי הביא להרתעה מסוימת של הנאשם, אשר ביטא חשש מפני תוצאות שליחתו למאסר ממש. לאור אלה, המלצת שירות המבחן היא להשית על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות.

מצב המחדלים

במקרה שלפני הנאשם ביקש וקיבל ארכות משמעותיות ביותר לתשלום חובו, וחרף זאת נותר חוב מס משמעותי: בין הצדדים הוסכם בעת הצגת ההסדר לדחות את הטיעונים לעונש בארבעה חודשים על מנת לאפשר לנאשם לגייס את סכום הכסף הנדרש להסרת המחדלים. משכך, ההסדר הוצג ביום 23.1.17 והטיעונים לעונש נשמעו ביום 19.6.17. בישיבה זו ביקש ב"כ הנאשם לדחות את הטיעונים בחצי שנה נוספת על מנת לאפשר לנאשם להסיר את מחדליו, אך דחיתי את הבקשה. בסופו של יום, גזירת הדין התעכבה בעוד למעלה משנה וחצי לאחר שנשמעו הטיעונים לעונש, בשל בקשתו של הנאשם לקבל תסקיר שירות המבחן, אשר הוגשה באיחור ניכר, ובשל אילוצים של שירות המבחן. במועד נוסף שנקבע לשימוע גזר הדין, 19.11.18, שוב טען הנאשם כי יוכל להסיר את מלוא המחדל תוך זמן קצר, קיבל ארכה נוספת - ושוב עלה כי הדבר לא נעשה.

מהנתונים שלפני עולה, כי מתוך קרן חוב של מעל 750,000 ש"ח, שולם סכום של 350,000 ש"ח. הנאשם נמצא בהליכי פשיטת רגל, ולטענתו בקופת הכינוס סכום נוסף מתוכו צפויות הרשויות לקבל עוד 362,000 ש"ח, אך למרות שטענה זו עלתה כבר בישיבת יום 19.6.17, עד היום לא שולם הסכום.

השורה התחתונה היא, כי עד עתה - חמש שנים מאז ביצוע המעשים וכמעט שנתיים מאז הוצג ההסדר - לא הסיר הנאשם את המחדל במלואו ועודו חייב לרשויות סכום גבוה (קרן המס לבדה היא כ- 400,000 ש"ח).

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו, אשר הביאה לחסכון בזמן שיפוטי ויש בה קבלת אחריות למעשיו, לפחות מן הבחינה הפורמלית.

לחובת הנאשם זקפתי העדר הפנמה של הפסול שבמעשיו, כפי שעלה באופן ברור מדבריו לפני ומתסקיר שירות המבחן. התקשיתי לראות בשימוש ב- 170 חשבוניות של שמונה עוסקים שונים לאורך יותר משנתיים, ויצירת מערך חשבונאי כוזב משלים, "מעידה רגעית", כפי שטען הנאשם. כך גם התקשיתי להבין מדוע טוען הנאשם שלא התכוון להעלים מסים, כאשר לא יתכן כל הסבר אחר מדוע ניכה תשומות באמצעות חשבוניות כוזבות.

עוד זקפתי לחובת הנאשם את העובדה שלמרות שחלפו כמעט שנתיים מאז הכרעת הדין, טרם הסיר את מלוא המחדלים. אני ער לכך שהנאשם שילם חלק נכבד מחובו, כמחצית מקרן המס (350,000 ש"ח), אך עדיין נותר חוב משמעותי. גם אם אקבל את ההנחה שיש בקופת הכינוס סכום נוסף, אשר בסופו של יום ישמש לתשלום החוב, עדיין נותר חוב מס משמעותי. המדובר בנתון משמעותי, שכן בתיקי מס הבעת החרטה של העברין אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חוב המס.

אני ער לאפשרות, כי חוב המס לא שולם בשל חסרון כיס של הנאשם. הפסיקה קובעת, כי לא ניתן לתת משקל לענין זה. ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה

לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברת מטרות להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כיצד קביתת משפט שלום בקביעת וכיאתאי-הסרת המחדל מצידו של המבקש שישלשקול לכשיקולרלו ונטילחומרה, ואין לקבל את ההטיעון כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את המחדל.

במקרה שלפני נכון עוד יותר שלא לתת משקל לסיבה מדוע לא שולם חוב המס, שהרי המס נגבה על ידי הנאשם מלקוחותיו והוא היה אמור להעבירו לקופת המדינה. הנאשם בחר להשאיר את סכום המס תחת ידו ולנכותו באמצעות חשבוניות כוזבות, ואינו יכול להשמע בטענה שכיום אינו יכול לשלמו במלואו, בשל הליכי פשיטת רגל. הנאשם בודאי שאינו יכול להאשים את הרשויות על גביית מסים ביתר, כאשר עשה שימוש בחשבוניות כוזבות והקשה על חישוב מס האמת בו הוא חייב.

אני ער להרשעותיו הקודמות של הנאשם. לאור חלוף הזמן מאז העבירה האחרונה בה הורשע, לא ייחסתי להן משקל רב. עם זאת, יש בהן ללמד כי אין מדובר במי שזו מעידתו הראשונה.

לאור האמור למעלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר בצידו הבינוני של המתחם.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. חמשה עשר חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 10.1.19.
- ב. חמישה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 40,000 ש"ח או שלושה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.3.19.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר בבית סוהר ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ט"ז טבת תשע"ט, 24 דצמבר 2018, במעמד הצדדים.